وەزارەتی کارەبا

ژمارەی: ١٠٦٠ لە ٢٠١٨/٣/١

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە ماددەی (٥) بڕگەی (٢) لە یاسای وەزارەتی کارەبا ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٠٦ ، وە ئاماژە بە نوسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (١٣٥١) لە ٢٠١٦\٣\٢٨ و لەپێناو بەرژەوەندی کار و ڕێکخستنی مەرج و ڕێنماییەکانی پێدانی ووزەی کارەبا بە هاوبەشان لەسەر ئاستی هەرێمی کوردستان و بەمەبەستی بەرچاو ڕوونی هاووڵاتیان لەچۆنیەتی بەکارهێنانی ئەم ووزەیە بەشێوەیەکی گونجاو و چارەسەرکردنی سەرپێچییەکان ، بڕیاردرا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە.

ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٨

ڕێنمایی و مەرجەکانی پێدانی وزەی کارەبا

بەشی یەکەم

پێناسەکان

ماددەی (١):-

ئەم دەستەواژانەی کە ناویان هاتووە لەم ڕێنماییەدا ئەو مانایانە دەبەخشن، کە جێگیر کراون بەرامبەریان:

١- وەزارەت: وەزارەتی کارەبای حکومەتی هەرێمی کوردستان.

٢- فەرمانگە: بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکانی کارەبای پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆیەکان و بەڕێوەبەرایەتییەکانی دابەشکردنی کارەباو فەرمانگەو لقە خزمەتگوزارییەکانیان بەپێی سنووری لێپرسراوییەتی جوگرافیای هەر بەڕێوەبەرایەتییەك.

٣- پلان: پلانی ساڵانەی پەسەندکراو تایبەت بە پرۆژەکانی وەزارەتی کارەبا.

٤- هاوبەش: بریتیە لە کەسێکی سروشتی یاخود مەعنەوی کە سوودمەندە لەوەرگرتنی ووزەی کارەبا و خاوەنداریەتی موڵکەکە دەکات.

٥- پۆلینی هاوبەش: پۆلینی هاوبەشان دابەش دەکرێت بۆ ئەمانەی خوارەوە:

أ- ماڵان	ب- بازرگانی	ج- پیشەسازی	د- کشتوکاڵ	ه- میری

ئەو دەستەواژانەی کە لەم ڕێنماییەدا هاتوون ئەو مانایانە دەبەخشن کەلەبەرامبەریان دا دیاریکراوە :-

(kV):	کیلۆڤۆڵت.	(kVA):	کیلۆڤۆڵت ئەمپێر.	(MVA):	مێگاڤۆڵت ئەمپێر
(kW):	کیلۆ وات	(MWh):	مێگا وات کاتژمێر	(MW):	مێگاوات
(kVAr):	کیلۆ ڤار	(MVAr):	مێگا ڤار	(MVArh):	مێگا ڤار کاتژمێر
(Ø1):	سنگڵ فەیس	(Ø3):	سێ فەیس	(HZ):	هێرتز
(kHZ):	کێلۆ هێرتز	(MHZ):	مێگا هێرتز		

بەشی دووەم
مەرجە گشتییەکانی پێدانی وزەی کارەبا بە هاوبەشان

ماددەی (٢):-

١- فەرمانگەکانی کارەبا بەپێی سنوری جوگرافیا وزەی کارەبا دەدەن بە هاوبەشان وە بەئاستی شەش ڤۆڵتییەی جیاواز بەو شێوەیەی لە خوارەوە هاتووە :

أ- توانای ڤۆڵتییەی نزم - سنگل فەیس‌V 240 (-١٠ ٪ تا +٦٪) بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی کارەبایان تا(15kW) بێت.

ب- توانای ڤۆڵتییەی نزم - سێ فەیس (416v) (-١٠٪ تا +٦٪) بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی وزەی کارەبایان زیاتربێت لە (15kW) تاکو(30kW) .

ج- توانای ڤۆڵتییەی ناوەند سێ فەیس 11 kv(±5٪)بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی وزەی کارەبایان زیاتر بێت لە (30kW) تاکو (5MW) .

هـ- توانای ڤۆڵتییەی ناوەند سێ فەیس(33kW) (±10٪)بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی وزەی کارەبایان زیاتر بێت لە (5MW) تاکو (30MW) .

و- توانای ڤۆڵتییەی بەرز سێ فەیس (132kv) (±10٪) بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی وزەی کارەبایان زیاتر بێت لە (30MW) تا (150MW) جگە لە کارگەکانی توانەوەی ئاسن .

ز- توانای ڤۆڵتییەی بەرز سێ فەیس (400kv) (±10٪) بەو هاوبەشانە دەدرێت کە پێویستی وزەی کارەبایان زیاتر بێت لە (150MW) وە کارگەکانی ئاسن کە ناتوانن لە خاڵی (و) کارەبایان پێ بدرێت.

٢- ئەگەر وا پێویست بکات هێڵی کارەبا لە ڕووبار یان بەربەستی ئاوی بپەڕێندرێتەوە بۆ پێدانی وزەی کارەبا بە شوێنێکی دیاریکراو، فەرمانگە هەڵسەنگاندن دەکات بۆ شێوازی پەڕاندنەوەی هێڵەکە بەسەر بەربەستە ئاویەکەدا، ئەمەش بۆ بەدیهێنانی پێوەرە پشت پێبەستراوەکانی تایبەت بە دووری ڕێگە پێدراوی نێوان هێڵ و ئاستی ئاو بەڕەچاوکردنی بەرزترین ئاستی ئاو، هەروەها پێویستە پێش دەست بەکاربوون لە پرۆژەکە ڕەزامەندی لە لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەتەکانی (کشتوکاڵ وسەرچاوە ئاوییەکان و گواستنەوەو گەیاندن و ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن) وەربگیرێت.

٣- ئەو باڵەخانانەی کە ڕووبەری بینایان لە (٤٠٠م٢) زیاتر بوو پێویستە گۆڕەری تایبەت بە خۆی دابنێت لەسەر ئەستۆی خاوەنەکی بەڵام ئەگەر ڕووبەری بیناکە لە (٤٠٠م٢) کەمتر بوو دەتوانێت تا بڕی (٣٠) کیلۆ وات لە گۆڕەری گشتی بدرێتێ بەپێی پێداویستی باڵەخانەکە.

ماددەی (٣):-

بەمەبەستی گەیاندنی وزەی کارەبا بۆ هاوبەشان، پێویستە پەیڕەوی ئەم خاڵانە بکرێت:

١- پێشکەشکردنی داواکاری بۆ هاوبەشبوونی کارەبا لە لایەن خاوەن موڵك یان بریکاری یاسایی بەهەبوونی بەڵگەنامەی پەسەندکراو. هاوکات کرێچی بۆی هەیە داوای هاوبەشبوونی وزەی کارەبا بکات بۆ ئەو موڵکەی بەکرێ بەکاری دێنێ بە مەرجێ گرێبەستی پەسەندکراوی هەبێت بەڵام تۆماری هاوبەشە کارەباییەکە بە ناوی خاوەن موڵك تۆمار دەکرێت.

٢- لەکاتی بەستنی تۆڕی کارەبا بۆ هاوبەش پێویستە کێبڵەکان لەناو لولەك دابنرێت بەمەرجی دڵنیابوون لەوەی کەوا هیچ سەرپێچی لەسەر کێبڵەکە نەکراوە یان بەشێوەی دەرکەوتوو (ظاهر) بێت لەنێوان تۆڕی کارەباو پێوەرەکە، بەدەر لەم دوو مەرجە نابێ وزەی کارەبای پێ بدرێت.

٣- تەواوکردنی تۆڕی بە زەوی گەیاندن بۆ سیستەمی کارەبا بە بەستنی وایەری سێیەم تایبەت بە پاراستنی دژ بە دزەکردنی زەوی بۆ هەرخاڵێکی وەرگرتنی کارەبا، هەروەها بەستنی شیشی بە زەوی گەیاندن یان بەسیستەمی تۆڕی زەوییەوە نزیك لە بۆردی پێوەرەوە بۆ گەیاندنی وزەی کارەبا، نابێت بە هیچ جۆرێك وزەی کارەبا بگەیەنرێتە هاوبەش بەبێ جێبەجێکردنی ئەم خاڵە لە رۆژی پەسەندکردنی ئەم رێنماییە (واتە پێویستە وەزارەتی شارەوانی و گەشت وگوزار و رێکخراوەکانی ئەندازیارانی کوردستان مۆڵەت نەدەن بەبێ هەبوونی ئەم مەرجە)

٤- دابینکردن و دانانی بۆردی سەرەکی لە جۆری سینگل فەیس یان سێ فەیس بەو جۆرەی کە فەرمانگە دیاری دەکات.

٥- دابینکردن و دانانی بۆردی پێوەر لەو شوێنەی کە فەرمانگە دیاری دەکات.

٦- دوای جێبەجێکردنی ئەو (٥) مەرجانەی سەرەوە، فەرمانگە نۆڕینی دامەزراوەی کارەبایی داواکراوەکە ئەنجام دەدات.

ماددەی (٤):-

یەکەم: ئەو هاوبەشەی کە بە (33 kV ,11kV) (وزەی کارەبای بۆ دابین دەکرێت کەلە بڕگەکانی (ج، هـ)ی خاڵی یەکەمی ماددەی ٢) دا هاتووە پابەند بکرێت بەدانانی گۆڕەر وە لەنەخشەی بیناکە جێگیر بکرێت:

أ- ئەو باڵەخانانەی رووبەری زەویان زیاترە لە (٣٠٠) مەتر دووجا گۆڕەرەکە جێگیر بکرێت لەنهۆمی زەمینی دابنرێت وە لەڕووی تەکنیکیەوە گونجاو بێت و ژووری بۆ دروست کرابێت، وەبتوانرێ لەڕووی شەقامی سەرەکیەوە بەئاسانی و بەبێ ئاستەنگ کاری لەسەر بکرێت .

ب- ئەو باڵەخانانەی رووبەری زەویان کەمترە لە (٣٠٠) مەتر دووجا دەکرێت گۆڕەرەکە جێگیر بکرێت لەنهۆمی زەمینی یان ژێر زەمینی یان لەیەکێك لەنهۆمەکان بەمەرجێك بەرزی لە (٩) مەتر زیاتر نەبێت و لەڕووی تەکنیکیەوە گونجاو بێت و ژووری بۆ دروست کرابێت ، وەبتوانرێ لەڕووی شەقامی سەرەکیەوە بەئاسانی و بەبێ ئاستەنگ کاری لەسەر بکرێت.

دووەم: ئەو هاوبەشەی کە بە (400 kV ,132kV) (وزەی کارەبای بۆ دابین دەکرێت کەلە بڕگەکانی (و ، ز)ی خاڵی یەکەمی ماددەی ٢) دا هاتووە یان ئەو هاوبەشەی کە وێستگەی ناوەندی گۆڕینی ڤۆڵتیەی (33 kV) پێویستە پابەند بکرێت بەدانانی وێستگەی ناوەندی لە سەر رووبەرێکی زەمینی گونجاو لە ناو سیاجی پرۆژەکە بەمەرجی پابەندبوونیان بە مواسەفات و رێنمایی یەکانی وەزارەتی کارەبا.

وەپێویستە وێنەیەك لە کلیلی ژووری ئەو وێستگە ناوەندیە یان گۆڕەرە بدرێت بەفەرمانگەی کارەبای پەیوەندیدار بۆ ئەوەی کارمەندانی بتوانن لەکاتی پێویست بەکاری بێنن .

ماددەی (٥):-

نابێت زیاتر لەیەك سەرچاوەی وزەی كارەبا بە یەك شوێن بدرێت (جگە لەحاڵەتی زۆر تایبەت بە ڕەزامەندی وەزیر بەشێوەیەك كەمەترسی نەبێت بۆ سەر ژیانی هاوڵاتیان).

ماددەی (٦):-

هەر كاتێك هاوبەش پێویستی بە بەكارهێنانی موەلیدەی كارەبا هەبوو، پێویستە مەرجەكانی خۆپاراستنی پیشەیی پەیڕەو بكات ، لە ڕێگەی دانانی بۆردێك بۆ جیاكردنەوەی وزەی كارەبای نیشتیمانی لە كارەبای موەلیدە (change over) یان (Contactor) بە مەبەستی تێكەڵاو نەبوونی ئەم دوو سەرچاوە وزەیە و پاراستنی سەلامەتی گیانی كارمەندان، ئەگەر لە ئەنجامی پەیڕەونەكردنی ئەم ڕێنماییە هەر زیانێك بەر كارمەندانی فەرمانگەكە بكەوێت، ئەوە هاوبەشەكە لە ڕووی یاساییەوە بەرپرس دەبێت.

ماددەی (٧):-

پێویستە هاوبەش جۆرو بەكارهێنانی كارەباكەی لە پۆلێكەوە بۆ پۆلێكی تر بەڕەزامەندی فەرمانگەی پەیوەندیدار بێت , بە پێچەوانەوە وەكو سەرپێچی كار مامەڵە لەگەڵ هاوبەش دەكرێت.

ماددەی (٨):-

بۆ گەیاندنی وزەی كارەبا و كردنەوەی هاوبەش بۆ هەر ماڵێك لە گوندەكان ، پێویستە پشتگیری یەكەی كارگێڕی هەبێت كە ماڵەكە لە ناو سنووری دانیشتوانی گوندە (حەرەمی گوند) ، بەمەش تێچووی ڕاكێشانی هێڵی كارەباكە دەكەوێتە ئەستۆی فەرمانگە بە ڕەچاوكردنی مەرجە تەكنیكیەكانی هاتوو لە ماددەی سێ بەمەرجێك وزەی كارەباكە تەنها بۆ پۆلی ماڵ بەكار بێت بەڵام ئەگەر شوێنی هاوبەشەكە بكەوێتە دەرەوەی حەرەمی گوند ئەوە بەپێی ماددەی (١١) مامەڵەی لەگەڵ دەكرێت.

ماددەی (٩):-

لە سنوری شارەوانی فەرمانگە تۆڕی وزەی كارەبا بۆ ئەو شوێنانە دادەنرێت كە نەخشەكەی لەماستەر پلان یان لەنەخشەی شارەوانی پەیوەندیدار پەسەند كرابێت.

ماددەی (١٠):-

پێویستە ئەو شوێنانەی تۆڕی وزەی كارەبایان بۆ دادەنرێت لە سنووری شارەوانی (گەڕەكە تازەكان) لە پلانی فەرمانگە دانرابن و لە ٢٥٪ ی بیناكانی تەواو بووبێت یاخود دەست بە دروستكردنی كرابێت، هەروەها پێویستە ڕێڕەوی شەقام و كۆڵانەكان دیاری كرابێت و زەویەكە هەموار كرابێت (تەسویەی ترابی).

ماددەی (١١):-

هاوبەش یان خاوەن پرۆژە سەرجەم خەرجیەكانی راكێشانی هێڵی كارەبا دەگرێتە ئەستۆ (كەلوپەل + كرێی كار) بۆ پرۆژەكان ، هەوایی بێت یان ژێر زەوی كە لەپلان یان لە پلانی دەستەی وەبەرهێنان دانەنرابێت و ئەو خەرجیانە ناگەڕێتەوە، خاوەندارێتی تۆڕەكە بۆ هاوبەشانی(كشتوكاڵی ، پیشەسازی ، بازرگانی) جگە لە گۆڕەر و پێوەلكاوەكانی دەگەڕێتەوە بۆ فەرمانگە و دەتوانێت كەڵكی لێ وەربگیرێت بۆفراوانكردنی لەئایندە وە بۆ هاوبەشانی (میری و نیشتەجێبوون) خاوەندارێتی سەرجەم تۆڕەكە دەگەڕێتەوە بۆ فەرمانگە.

ماددەی (١٢):-

ئەگەر هاوبەشێکی نوێ داواکاری ڕاکێشانی هێڵی وزەی کارەبای تایبەتی پێشکەش کرد لەسەر تۆڕی وزەی کارەبای هاوبەشێکی کۆنی تایبەت ئەوە دەبێت لە گوژمەی تێچووی پرۆژەکە بەشداربێت لەوبەشەی تۆڕەکە کەهەردوو هاوبەشەکە لێی سوودمەند دەبن بەڵام دوای پێنج ساڵ لە دامەزراندنی هێڵە کۆنەکە ئەم مەرجەی سەرەوە پەیڕەو ناکرێت ، بەڵام ئەگەر فەرمانگە پێویست بوو سود لەم هێڵە وەربگرێت بۆ بەرژەوەندی گشتی ئەوە ئەو مەرجە نایگرێتەوە و دەتوانی بەکاری بێنێ بێ بەرامبەر.

ماددەی (١٣):-

مەرجەکانی پێدانی زیاتر لەیەك هاوبەشی کارەبا:

١- دوو نهۆم: یان دوو خانوو یان زیاتر لەسەر پارچە زەویەك:

أ- دابڕاوبن لەیەکتر

ب- دەرگاو قادرمەی تایبەتی لەدیوی دەرەوە هەبێت

ج- بەڵگەنامەی باجی خانووبەرە پێشکەش بکات

٢- باڵەخانەی بازرگانی ونیشتەجێبوون: پێویستە بەڵگەنامەی باجی خانو و بەرە و لەگەڵ (گرێبەست یان مۆڵەتی پیشە) پێشکەش بکات وەهەروەها سندوقی بازباڕو بۆردی دابەشکردنی سەرەکی و بۆردی پێوەرەکان دابین بکات.

ماددەی (١٤):-

پێویستە فەرمانگە بە بەردەوامی وزەی کارەبا بدات بە هاوبەشان، جگە لەو کاتانەی کە وزەی کارەبا دەبڕێت، بەهۆی گیروگرفتی تەکنیکی یا هەر بارودۆخێکی نائاسایی و ناجێگیرەوە، یا بە هۆی فراوانکردن و چاکسازی لە تۆڕی وزەی کارەبا یان نەبوونی سەرچاوەی بەرهەمهێنان یان قورسی باری فیدەر و گۆڕەر و وێستگە، فەرمانگە بەرپرس نییە لە هەر زیانێکی ماددی یا مەعنەوی لە ئەنجامی ئەو بڕینانەی سەرەوە.

ماددەی (١٥):-

هاوبەش بەرپرس دەبێت لە سەلامەتی و باش بەکارهێنانی ئەو ئامێرو کەرەستانەی کە فەرمانگە بۆ شوێنی هاوبەشەکە دابینی دەکات ، وە هەر زیانێك بەم ئامێرو کەرەستانە بگات لە ئەنجامی خراپ بەکارهێنان یان ونبوون (جگە لە کۆن بوونی ئەم ئامێر و کەرەستانە) قەرەبووی زیانەکان لەئەستۆی هاوبەش دەبێت و لێی وەردەگیرێت پێش گەڕاندنەوەی وزەی کارەبایەکەی بەپێی ئەو هاوکێشەیەی کە لە ماددەی (١٦) دا هاتووە.

ماددەی (١٦):-

پارەی قەرەبووی زیان پێگەیاندن لە تۆڕی وزەی کارەبا بەم شێوەیە وەردەگیرێت:

(گوژمەی تێچوونی دروستکردن یا کڕین + گوژمەی خەرجی چاککردنەوەی زیانەکە)×١,٢، لەئەنجامی ئەو زیانانەی لە پێکهاتەکانی تۆڕی وزەی کارەبا دەکەوێت.

ماددەی (١٧):-

کارمەندانی کارەبا بۆیان هەیە هەرکات پێویست بکات بچنە ناو وێستگەو شوێنەکان، بە تایبەتی بە مەبەستی خوێندنەوەی پێوەر یان بەدواداچوونی سەرپێچی و ئاگاداربوون لە ئامێرەکان (کە موڵکی فەرمانگەیە) وە پێویستە کارمەند باج یان ناسنامەی تایبەت بە فەرمانگەی کارەبای هەڵگرتبێت و(لەڕووی دەرەوەی جلوبەرگەکەی هەڵواسرابێت)، بە مەبەستی ناسین و ئاشکرابوونی کەسایەتی.

ماددەی (١٨):-

فەرمانگە پارەی تێچووی چاککردنەوەی ئەو ئامێرانە دەگرێتە ئەستۆ کە بە کرێی داون بە هاوبەشەکانی پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییە، بەڵام لە دوای گۆڕەرو سێرکت برێکەرەوە دەکەوێتە سەر هاوبەش (ئەگەر فەرمانگە چاکسازی ئەنجامدا بۆ ئەو ئامێرانەی هاوبەش خۆی داینناون).

ماددەی (١٩):-

ئەنجامدانی گۆڕانکاری لە تۆڕی وزەی کارەبای هاوبەش لەسەر داواکاری خۆی بەم شێوەیەی خوارەوە جێبەجێ دەکرێت:

١- ئەگەر هەر گۆڕانکاریەك یان زیادکردنێك لە تۆڕی وزەی کارەبای هاوبەش ئەنجامدرا لەسەر داواکاری خۆی وەك گۆڕینی شوێنی ستوون و (**H-Pole**) ی گۆڕەرەکان یان هەر گۆڕانکارییەکی تر ئەوە خەرجی ئەم کارە لە ئەستۆی هاوبەشەکە خۆی دەبێت بەپێی خشتەی ژمارە (١)ی پاشکۆی ژمارە یەك، بەڵام ئەگەر ڕێگریە زیادەڕۆییەکە یان گۆڕانکارییەکە بە هۆی فەرمانگەوە بێت، کە تۆڕی کارەبای لە موڵکی هاوبەشەکە دانابوو بەبێ ڕەزامەندی فەرمیان ئەوە سەرجەم خەرجیەکان دەکەوێتە ئەستۆی فەرمانگە یان دەکەوێتە ئەستۆی شارەوانی ئەگەر تۆڕەکە بە ئاگاداری و ڕەزامەندی شارەوانی دانرابوو یان فەرمانگەی کشتوکاڵی.

٢- نابێت هیچ گۆڕانکاریەك لە تۆڕی سەر زەوی و ژێر زەوی و تۆڕەکانی ڕووناکی بکرێت، جگە لەو داواکارییانەی کە لە لایەن شارەوانییەوە پێشکەش دەکرێت یان پشتگیری دەکرێت (گۆڕانکاری لە شەقام و گۆڕەپان و شوێنە گشتیەکاندا) ئەوە سەرجەم خەرجیەکان لەئەستۆی ئەو لایەنە دەبێت کە داوای گۆڕانکاری دەکات بەپێی خشتەی ژمارە(١)ی پاشکۆی ژمارە(١).

٣- ئەگەر هاوبەش داوای گۆڕینی شوێنی پێوەری کرد دوای پەسەندکردن لەلایەن فەرمانگە، ئەوە کارەکەی بۆ ئەنجام دەدرێت بەرامبەر بە نرخێك کە لە خشتەی ژمارە (١) ئاماژەی پێدراوە.

ماددەی (٢٠):-

کاتێك هاوبەش نیازی بڕینی وزەی کارەباکەی هەبوو، پێویستە بەلای کەمەوە پێش (٣) سێ ڕۆژ فەرمانگە ئاگادار بکاتەوە جگە لە هۆکاری کتوپڕ (بە هۆی ڕووخانی بینا یاخود ئاگرکەوتنەوەو لافاو .. هتد) وە سەرجەم خەرجی بڕین و گەڕاندنەوەی وزەی کارەباکە لە ئەستۆی هاوبەش (داواکار) دەبێت، بەپێی نرخی دیاریکراو لە خشتەی ژمارە (١) ی پاشکۆی ژمارە یەك بەڕەچاوکردنی ئەم مەرجانەی خوارەوە:-

١- بڕین و گەڕاندنەوەی وزەی کارەبا بەپێی ڕێککارە یاساییەکان بە مەبەستی نۆژەنکردنەوە.

٢- بڕین و گەڕاندنەوەی وزەی کارەبا بە هۆی رووخاندن و درووستکردنەوەی بینا، لەو کاتەدا پێوەرەکەی لێ دەکرێتەوە و پاکتاوی ژمێریاری بۆ دەکرێت.

٣- بڕینی کارەبای ڤۆلتییەی نزم و ناوەند و بەرز لەم حاڵەتەدا گوژمەی کرێی دیاریکراوی سنوورداری لێوەردەگیرێت لەسەر بڕینی وزەی کارەبا لە هەرگۆڕەرێك بە پێی بڕگەکانی خشتەی ژمارە (١) ی پاشکۆی ژمارە یەك.

٤- لایەنێکی حکومی (کەخاوەنی شوێنەکەیە) داوای بڕینی وزەی کارەبا بکات بە هەر هۆیەك کە پەیوەندی بەکاری شوێنەکەوە هەبێت ، ئەوە دوای پاکتاوی ژمێریاری هاوبەشەکە وزەی کارەبای دەبڕدرێت.

٥- ئەگەر شارەوانی داوای بڕینی وزەی کارەبای شوێنێك بکات کە هاوبەشەکە سەرپێچی هەبێت لە مەرجەکانی (ماستەر پلانی شار) ئەوە بڕینەکە بە هەماهەنگی لەگەڵ پارێزگا و یەکە کارگێڕییەکان جێبەجێ دەکرێت.

٦- هاوبەش بۆی هەیە لە هەر کاتێك دا داوای هەڵوەشانەوەی هاوبەشیەکەی بکات بەمەرجێك پاکتاوی هەموو قەرزەکانی پێشوو بکات.

ماددەی (٢١):-

فەرمانگە بۆی هەیە کارەبای هاوبەش ببڕێت لەکاتی سەرپێچیدا بە ئاگادارکردنەوەی یان بێ ئاگادارکردنەوەی لەکاتێك کە سەرپێچی (یەکێك یا زیاتر) لەم سەرپێچیانەی لای خوارەوە ئەنجام بدات بەمەش وزەی کارەباکەی بۆ ناگەڕێندرێتەوە تا سەرپێچیەکە لانەبرێت یان کەم وکوڕیەکان تەواو نەکرێت لەگەڵ پاراستنی سەرجەم مافەکانی فەرمانگە کە لەئەنجامی ئەم کارە دێتە کایەوە وەك وەرگرتنی پارە بە پێی جۆری سەرپێچیەکە کە لە خشتەی ژمارە(١)ی پاشکۆی ژمارە یەك دا هاتووە.

وە ئەم ڕێکارانە نابنە بەربەست لەبەردەم سزای تر کە ڕێنمایی کارپێکراوەکان دەیسەپێنن.

جۆرەکانی سەرپێچی بۆ بڕینی وزەی کارەبا:

١- هاوبەش دەستکاری پێوەر یان هێڵی کارەبا یان هەر سەرپێچیەك لەسەر دامەزراوەی کارەبای موڵکی فەرمانگە بکات.

٢- هاوبەش بەشێوەیەك وزەی کارەبا بەکار بێنێت کە زیان بە تۆڕی کارەبای ناوچەکە بگەیەنێت ، وەك بەکارهێنانی باری زیادە و ئیشپێکردنی ئامێری پیشەسازی ڕێپێنەدراو.

٣- هاوبەش ڕێگرببێت لە جێبەجێکردنی کارە پێویست و فەرمیەکانی فەرمانگە.

٤- هاوبەش بە بێ ڕەزامەندی فەرمی فەرمانگە وزەی کارەبا بدات بە شوێنی دیکە.

٥- هاوبەش کەم وکوڕی هەبێت لە دامەزراندنی سیستەمی بەستنی تۆڕی کارەبا بەجۆرێك کاریگەری خراپی هەبێت لە سەر دامەزراوەکانی تۆڕی وزەی کارەبا.

٦- پێوەری هاوبەش بۆ سێ خولی خوێندنەوەی یەك لە دوای یەك نەخوێندرێتەوە بە هۆی لە ماڵ نەبوون یا ڕێگە پێنەدان بەخوێندنەوەی پێوەر.

٧- بڕیاری دادگا دەرچوویێت و پلەی کۆتایی وەرگرتبێت و کرابێت بە بڕیارێکی جێبەجێکراو.

٨- کاتێك فەرمانگە بیەوێت وزەی کارەبا بدات بە هاوبەشێکی نوێ لەسەر گۆڕەری هاوبەشێکی کۆن کە بەکرێی گرتووە لەفەرمانگە وە هاوبەشە کۆنەکە ڕازی نەبێت.

٩- ئەگەر هاوبەش کاری چاندنی دار و درەخت یان کاری بیناسازی ئەنجام بدات کە زیان بە هێڵەکان و تۆڕەکانی وزەی کارەبا بگەیێنێت وە دوای ئاگادارکردنەوەی لەلایەن فەرمانگەوە ڕازی نەبێت بە لابردنیان ، لەم کاتەدا فەرمانگە دەتوانێت وزەی کارەبای هاوبەش ببڕێت وە ئەگەر هاوبەش بەفەرمی داوای گەڕاندنەوەی وزەی کارەباکەی کرد دوای لابردنی سەرپێچییەکان و پێدانی گشت خەرجیەکان ئینجا وزەی کارەباکەی بۆ دەگەرێندرێتەوە.

١٠- دامەزراوە یا بینای هاوبەش بەسەرپێچی دروست کرابێت لەسەر مولکی خەڵك بەبێ وەرگرتنی ڕەزامەندی خاوەنەکەی و تۆڕی کارەبای بەشێوەی نایاسایی ڕاکێشابێت.

١١- لەکاتی سوتانی پێوەری هاوبەش و ئاگادارنەکردنەوەی لایەنە پەیوەندیدارەکانی وەزارەت لە ماوەی زیاتر لە دە (١٠) ڕۆژ دا لەلایەن هاوبەشەوە.

ماددەی (٢٢):-

لەکاتی پێشکەشکردنی داواکاری بۆ گەیاندنی وزەی کارەبا بۆ هەر شوێنێك ، پشت دەبەسترێت بەو بەڵگەنامانەی کە لە بڕگەکانی پاشکۆی ژمارە(١) ئاماژەی پێدراوە بەرەچاوکردنی پۆلی بەکارهێنان .

ماددەی (٢٣):-

فەرمانگە پسوولەی وزەی کارەبا بەسەر هاوبەشاندا دابەش دەکات بەشێوەی خول وە هەر خولێك لە ٦٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات ، پێویستە لە ماوەی(١٠) ڕۆژ پارەی پسولەکە بدرێت ، ئەگەر هاوبەشەکە لەو ماوەیەدا پارەکەی نەدا ئەوە لە پسولەی داهاتوو وەك قەرز دەنووسرێت و ئەگەر بۆ جاری سێیەم پارەکەی نەدا کارەباکەی دەبڕیت و بەپێی بڕگەی (٣) لە خشتەی ژمارە (١) مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت.

ماددەی (٢٤):-

کاتێك پسولەی بڕی بەکارهاتووی وزەی کارەبا نەگاتە هاوبەش بۆ سێ خولی خوێندنەوەی یەك لە دوای یەك ، پێویستە هاوبەش سەردانی فەرمانگەی پەیوەندیدار بکات و بە نووسین فەرمانگە ئاگادار بکاتەوەو پێویستە قەرزەکە بداتەوە وەئەگەر دوای سێ خولی خوێندنەوە هاوبەش سەردانی فەرمانگەی نەکرد ئەوە فەرمانگە کارەبای هاوبەش دەبڕێت وە دەبێ قەرزەکە بەیەکجار بداتەوەو. لێپێچینەوە لەگەڵ کارمەندی کەمتەر خەم بکرێت سەبارەت بەم بابەتە.

ماددەی (٢٥):-

ئەگەرگومان دروست بوو لە لای فەرمانگە یان لەلای هاوبەش کە پسولەی بەکارهێنانی وزەی کارەباکەی تەواو نییە پێویستە داواکاری پێشکەش بە فەرمانگەی پەیوەندیدار بکات بە مەبەستی لێکۆڵینەوە و چارەسەرکردن بەپەیڕەوکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە:

یەکەم: لەلایەن لیژنەی کاروباری وزەی بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار بەراوردی خوێندنەوەی تازەترین تۆمارکراوی هاوبەش کەلەبەشی سێیەمی پسولە (کەعب)ی هێنراوە لەلایەن ژمێرکارەوە لەگەڵ تۆمارکراوی سەر پسولە دەکرێت و وردبینی ئەژمارکردنی کرێی کارەبا دەکرێت وئەگەر هەڵە هەبوو ئەوە پێویستە راستکردنەوەی هەڵەی پسوڵەی کارەبا ئەنجام بدرێت و پسولەی نوێ بۆ هاوبەشەکە چاپ بکرێتەوە و کرێیە راستکراوەکە دەکەوێتە ئەستۆی هاوبەش بەڵام ئەگەر هەڵەی تێدانەبوو ئەوە خاڵی (دووەم) ئەنجام دەدرێت

دووەم: لەلایەن لیژنەی کاروباری وزەی بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار سەردانی هاوبەش دەکرێت و بەراوردی خوێندنەوەی تۆمارکراوی سەر پسولەکە و خوێندنەوەی پێوەرەکە دەکرێت و نۆڕینی (بینین) ی پێوەرو دەوروبەری دەکرێت بۆ دڵنیابوون لەنەبوونی سەرپێچی لەسەر پێوەرو تۆڕەکە، وە لیستی ئامێرەکان و تواناکانیان دەکرێت و ئەگەر دەرکەوت خوێندنەوەی پێوەرەکە بەهەڵە ئەنجام دراوە لەلایەن ژمێرکارەوەو هیچ جۆرە سەرپێچیەك نیەو خوێندنەوەی پێوەر بەبەراورد لەگەڵ لیستی ئامێرەکان پەسەندە ئەوە پێویستە راستکردنەوەی هەڵەی پسولەی کارەبا بکرێت و کرێیە راستکراوەکە دەکەوێتە ئەستۆی هاوبەش ، ئەگەر هاوبەشەکە پارەی دابوو پێش دەرچوونی پسولە نوێیەکەی لەم کاتەدا ئەو پارەیەی داویەتی دەچێتە سەر حیسابەکەی واتا (فەرمانگە قەرزاری هاوبەش دەبێت)، وەئەگەر دەرکەوت کەسەرپێچی کراوە ئەوە وەکو سەرپێچیکار مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت بەپێی ماددەی (٢٦) .

سێیەم: ئەگەر فەرمانگە بۆی دەرکەوت پسولەکە تەواوە ، پێویستە هاوبەش پارەکە بدات، ئەگەر هەر بڕوای بە ڕاستی پسولەکە نەبوو، ئەوە دەتوانێت داوای پشکنینی پێوەرەکەی بکات و پارەی پشکنینەکە دەبێت پێشەکی بدات بەپێی نرخی دیاریکراو لەخشتەی ژمارە (٣).

چوارەم: ئەگەر لە ئەنجامی پشکنین دەرکەوت پێوەرەکە بە ڕێکی کار دەکات پێویستە هاوبەش ئەو پارەیە بدات کە لە پسولەکەدا هاتووە، بەڵام ئەگەر هاوبەش هەر بڕوای نەبوو بەئەنجامی پشکنینەکە ئەوە پێوەرێکی نوێ دەبەسترێت لەگەڵ پێوەرە کۆنەکەو بەراوردی خوێندنەوەی هەردوو پێوەر دەکرێت لەماوەی خولێکی خوێندنەوە، ئەگەر دەرکەوت پێوەر بەدروستی کار دەکات ئەوە ئەنجامەکە یەکلاکەرەوە دەبێت و پێویستە هاوبەش پارەی پسولەکە و سەرجەم خەرجیەکانی ئەم کارە بدات.

پێنجەم: ئەگەر لە ئەنجامی پشکنین دەرکەوت پێوەرەکە بە دروستی کارناکات هەڵە لە خوێندنەوەی دا هەیە یان وەستاوە ئەوا پێویستە راستکردنەوەی هەڵەی پسولەی کارەبا بکرێت و کارەبای خەرجکراو بۆ ئەو ماوەیەی کە پێوەرەکە تێکچووە تا بەستانی پێوەری نوێ ئەژمار دەکرێت بە گوێرەی تێکرای کارەبای بەکارهاتووی هاوبەشەکە پێش تێکچوونی پێوەرەکە بۆ هەمان ماوەی ساڵی پێشوو، ئەگەر خوێندنەوەی پێش تێکچوونی نەبوو ئەوا پێوەرێکی نوێی بۆ دادەنرێت و بەگوێرەی تێکرای کارەبای خەرج کراو بۆ هەمان ماوەو کاتی کە پێوەرەکە تێك چووبوو بڕی کارەبا خەرجکراوەکە ئەژمار دەکرێت وکرێیە راستکراوەکە دەکەوێتە ئەستۆی هاوبەش و پێوەرەکە چاك دەکرێتەوە یان پێوەرێکی نوێ لەلایەن هاوبەشەوە دابین دەکرێت و دەبەسترێت.

ماددەی (٢٦):-

ئەگەر پێوەر سووتا بوو بەم شێوەی خوارەوە مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت:

١- ئەگەر هاوبەش لەماوەی کەمتر لە دە (١٠) رۆژ لەبەرواری روودانی سووتانی پێوەرەکە ئاگاداری فەرمانگەی فرۆشیاری وزەی پەیوەندیداری کردبوەوە ئەوە کاری گۆڕینی پێوەری بۆ بکرێت لەگەڵ ئەژمارکردنی ماوەی خوێندنەوەی پێشووتری پێوەر تا کاتی گۆڕینی پێوەر بۆ ئەو ماوەیە خەمڵاندنی خەرجکردنی وزەی ئامێرەکانی بۆ بکرێت هەروەکو لە پاشکۆی ژمارە (٢) دا هاتووە وەبەراورد بکرێت بەهەمان کاتی ساڵی رابردوو کەمتر نەبێت.

٢- ئەگەر هاوبەش لەکاتی سووتانی پێوەر بەهەر هۆیەك ئاگاداری فەرمانگەکانی پەیوەندیداری وەزارەت نەکردەوە زیاتر لەو ماوەیەی کە لەخاڵی یەکەم داهاتووە ئەوە وەك سەرپێچی ئەژمار دەکرێت.

٣- ئەگەر دەرکەوت پاش پشکنین و تاقیکردنەوە هەڵە لە خوێندنەوەی پێوەر هەیە ئەوە کرێی یەکەی کارەبای بەکارهاتوو بۆ ئەو ماوەیە بەپێی خەملاندنی خەرجکردنی ئامێرەکان بۆی ئەژمار دەکرێت بەمەرجێك ئەو کرێیە لە خوێندنەوەی پێوەر بۆ هەمان ماوەی ساڵی رابردوو کەمتر نەبێت.

ماددەی (٢٧):-

ئەگەر بەسەرپێچی کارەبا راکێشرابوو (بێ کردنەوەی هاوبەش یان بێ پێوەر یان لەژێر پێوەر یان دەستکاری پێوەر یان سێرکت برێکەر یان مۆری پێوەرکرابوو ئەوە بڕی وزەی کارەبای بەکارهاتوو پاکتاو دەکرێت بەم شێوەیە

١- ماوەی وەستانی پێوەرەکە بۆ دوو ساڵی پێشوو دادەنرێت بۆ ئەژمارکردنی بڕی کارەبای خەرجکراو.

٢- بڕی وزەی کارەبای بەکارهاتوو بەگوێرەی ئامێرو کەرەستە کارەباییەکانی هاوبەش دیاری دەکرێت لەکاتی ڕوودانی دەستکاری و یاریکردن بەپێوەر بەپێی پاشکۆی ژمارە (٢).

٣-جگە لە پارەی پاکتاوکراوی بڕگەی (یەکەم) ی سەرەوە، پارەی زیان لێکەوتنی پێوەر و سێرکت برێکەریشی لێ وەردەگیرێت، ئەگەر دەرکەوت دەستکاری تیادا کراوە، ئەوە پێبژاردنی (غرامە)ی لێ وەردەگیرێت بەپێی بڕگەی (١١) لە خشتەی ژمارە (١).

ماددەی (٢٨):-

پارەی کرێی یەکەی بەکارهاتوو وەردەگیرێت بەپێی دواهەمین نرخی کرێی وزەی کارەبای پەسەندکراو.

ماددەی (٢٩):-

پێویستە کەلوپەل وکەرەستەو ئامێرە کارەباییەکان کە لەلایەن وەزارەت و کەسان و لایەنی دەرەوەی وەزارەت بەکار دەهێنرێن بەپێی مواسەفات و ستاندەری وەزارەت بێت، پێویستە لیژنەی وەرگرتن و هەڵسەنگاندنی کەل وپەل ئەو کەلوپەلانە پەسەند بکات کە لەتۆڕەکانی وزەی کارەبادا بەکار دەهێنرێن.

ماددەی (٣٠):-

لەکاتی ئاشکرابوونی هەر سەرپێچیەك لەسەر تۆڕی کارەبا لەلایەن هاوبەشەوە، ئەوە مافی لایەنی پەیوەندیدارە لە وەزارەتی کارەبا کەکارەباکەی ببڕێت و دەست بگرێت بەسەر سەرجەم ئەو کەلوپەلانەی بەکارهاتووە بۆ سەرپێچیەکە، وەتۆمارکردنی داوای یاسایی لەسەر سەرپێچیکاران لەدادگای تایبەتمەند وە ئەگەر پێویست بوو داواکاری قەرەبوو بکرێت لەو زیانانەی کەلە ئەنجامی ئەو سەرپێچیە کەوتۆتەوە.

بەشی سێیەم
ڕێنمایی پێدانی وزەی کارەبا / ڤۆڵتیەی نزم

ماددەی (٣١):-

هاوبەشی پڕۆژەی تایبەت سەرجەم خەرجییەکان دەگرێتە ئەستۆی خۆی بۆگەیاندنی هێڵی کارەبای نویێ لەو ناوچانەی کە پێشتر وزەی کارەبای دراوەتێ بەمەرجێك درێژی هێڵەکە لە (٧٠٠) مەتر تێپەڕ نەکات لە گۆڕەرە وە یان بەڕەچاوکردنی ڕێژەی دابەزینی ڤۆڵتیە بۆ هەر جیابوونەوەیەك و بە ڕەچاوکردنی باری گۆڕەر بەمەرجێك درێژی کێبڵی هاوبەش لە (٣٠) مەتر زیاتر نەبێت و پێویستە هاوبەش بۆردی پێوەر لەو سنوورە دابنێت.

ماددەی (٣٢):-

کاتێك خاوەن شوێنێك داوای گەیاندنی وزەی کارەبا دەکات و شوێنەکەی لە (٧٠٠) مەتر دوورترە لە گۆڕەرەکەوە، پێوستە تۆڕی (33kv) یان (11kv) دابنرێت، هەروەها دانانی گۆڕەرێکی دیکە لە ناوەندی لۆدە نوێیەکە، بەمەبەستی پێدانی وزەی کارەبا فەرمانگە نۆڕینی شوێنەکە و ڕێکخستنی نەخشە و دەرخستەی تایبەت ئەنجام دەدات بە مەبەستی گەیاندنی وزەی کارەبا، لەگەڵ ڕەچاوکردنی لۆدە تازەکان کە نابێت لە توانای دیاریکراوی گورەڕەکە یان سەرچاوەی وزە کارەباییەکە زیاتربێت، وە نابێت دابەزینی ڤۆڵتییە لە سنووری ڕێپێدراو زیاتربێت کە دیاریکراوە لە بڕگەکانی (١ ، ٢ ، ٣) لە ماددەی دووەم. لەکاتی دابەزینی ڤۆڵتییە لەبڕی ڕێپێدراو و زیادبوونی توانای دیاریکراوی سەرچاوەکە یا گۆڕەرەکە ئەوە پرۆسەی گەیاندنی وزەی کارەبا بۆ ئەو شوێنە دوادەخرێت، تاکاتی دابینکردنی سەرچاوەی گونجاو یان گۆڕەر، ئەنجامدانی نۆڕین بەرامبەر نرخێك دەبێت کە لە بڕگەی (١)ی خشتەی ژمارە(١)دا هاتووە.

ماددەی (٣٣):-

کاتێك لایەنێك داوا لە فەرمانگە دەکات بە دامەزراندنی تۆڕێکی نوێی کارەبا تێچووی گشت کارەکە (کەرەستە + کرێی کار) لە ئەستۆی سوودمەند دەبێت بەپێی دەرخستەو هەژمارکردنی سەرجەم تێچووەکانی تایبەت بەم کارە لەلایەن فەرمانگە بەڕەچاوکردنی ئەو نرخانەی کە بەشێوەی دەوری لەوەزارەتەوە دەردەچێت.

ماددەی (٣٤):-

خەرجی کڕینی پێوەر و کێبڵ و سێرکێت بریکەر و پێوەلکاوەکانی لە ئەستۆی هاوبەش دەبێت لەگەڵ سێرکتی سنووردارکردنی وزە بەپێی ڕێنماییەکانی فەرمانگە.

ماددەی (٣٥):-

ڕێو شوێنی بەکارهێنانی مۆتۆر:

١- نابێت ئەو مۆتۆرانەی تواناکانیان لە (2.25kW) زیاترە بەکاربێت لە سەرچاوەی سینگل فەیس واتە (240V) ، بەڵکو پێویستە سەرچاوەی وزەوی سێ فەیس و ڤۆڵتییەی (416V) بەکار بێت.

٢- نابێت وزەی دەستپێکی ئیشپێکردنی مۆتۆر (starting current) لەم بڕانەی خوارەوە زیاتر بێت:

أ- پێویست ناکات تەزووی دەستپێکی ئیشپێکردنی مۆتۆر (**starting current**) سنووردار بکرێت بۆ ئەو مۆتۆرەی کە توانای لە(**3kW**) کەمترە .

ب- (٢× وزەی کارکردن بۆ ئەو مۆتۆرانەی تواناکانیان لە ٣ تا ١٠ کیلۆ واتە).

ج- (١,٥× وزەی کارکردن بۆ ئەو مۆتۆرانەی توانایان لە ١٠ تا ٢٠ کیلۆ واتە).

د- (١,٤× وزەی کارکردن بۆ ئەو مۆتۆرانەی توانایان لە ٢٠ کیلۆ وات زیاترە).

٣- بەکارهێنانی ئامێرەکانی دەستپێك و پارێزگاری خۆیی بۆ ئەو مۆتۆرانەی کە توانایان لە (**kW٢,٢٥**) زیاترە، بۆ بەدەست هێنانی ئەو تەوژمانەی کە لە سەرەوە ئاماژەیان پێدراوە یان بەکارهێنانی هەر بریتێکی (بدیل) دیکە.

ماددەی (٣٦):-

ئەگەر هاوکۆلکەی توانا (**Power Factor**) ی ئامێرەکانی هاوبەشەکە کەمتر بێت لەو ئاستەی فەرمانگە دیاری کردووە (٠,٩)، پێویستە فەرمانگە ئامێری پێویست بۆ بەرزکردنەوەی هاوکۆلکەی توانا بۆ ئاستی پێویست دابین بکات و نرخی هەموو ئامێرو کرێی کار لە هاوبەش وەربگیرێت جگە لە پۆلی ماڵان (ئەوانەی گۆڕەری تایبەتیان نییە). یان لەلایەن سوودمەندەوە دابین بکرێت بەپێی مواسەفاتی ڕێپێدراوی وەزارەت.

بەشی چوارەم

ڕێنمایی پێدانی وزەی کارەبا / ڤۆڵتییەی ناوەند وبەرز

ماددەی (٣٧):-

تێچووی ڕاکێشانی وزەی کارەبا و وێستگەی مۆبایل و کویسك و گۆڕەرو سووربڕ (سێرکت بریکەر) و پێوەر بۆ هاوبەشی بازرگانی و پیشەسازی و کشتوکاڵی و حکوومی و گەشتوگوزاری لە ئەستۆی سوودمەند دەبێت.

ماددەی (٣٨):-

هاوبەش بەرپرسە لە جێبەجێکردن و بەستنی تۆڕی کارەبای ناوخۆ تا سێرکت برێکەری ڤۆڵتییەی نزمی گۆڕەر، پێویستە هاوبەش سێرکت برێکەری ڤۆڵتییەی نزم دابین بکات کە لەڕووی تەکنیکیەوە گونجاو بێت و دادەمەزرێت دوای نۆڕین بەرامبەر بە بڕێك پارە کە پێشەکی وەردەگیرێت بە پێی خشتەی ژمارە(١)، پێویستە هاوبەش سێرکت برێکەر لە دەرەوەی ژووری وێستگە ناوەندییەکە دابمەزرێنێت، بە دووریەکی گونجاو کە لە (١٥م) زیاتر نەبێت، هەروەها دانانی ئامێری پارێزگاری لە سەر هەر سێ فەیسەکە بە مەبەستی ڕێگاگرتن لە لۆدی زیاد و شۆرت (**short circuit**) کە توانای بەرگری هەبێت تا (١٢٠٪)ی لۆدی ئاسایی.

ماددەی (٣٩):-

هەر کاتێك پێویست بوو ئامێری زیاد دابنرێت بۆتۆڕەکە بۆ بەرژەوەندی گشتی وەك زیادکردنی (سووربڕ یان کێبڵی نوێ)، بڕی تێچووی ئەو ئامێرانەو کرێی بەستنەکە لە هاوبەش وەرناگیرێت، بەڵام ئەگەر زیادکردنی ئەو کەرەستانە لەسەر داواکاریی هاوبەش بوو ئەوە پارەی تێچوو و کرێی بەستنەکەی لێ وەردەگیرێت دوای ڕەزامەندی فەرمانگە.

ماددەی (٤٠):-

ئەگەر باڵەخانەی نیشتەجێبوون دروست بکرێت لە لایەن میری یان کەرتی تایبەت و بدرێت بە هاوبەشان ، ئەوە سەرجەم خەرجی گەیاندنی وزەی کارەبا (کەرەستە + کرێی کار) لە چوارچێوەی پرۆژەکەدا دەکەوێتە ئەستۆی ئەو لایەنەی کە باڵەخانەکە دروست دەکات یان خاوەنداریەتی دەکات.

ماددەی (٤١):-

ئەگەر زیاتر لە سێ هاوبەش لە یەك بینا (دامەزراوە) بوون ، پێویستە خاوەنی موڵکەکە (مالك العقار) سەرجەم ئامێرەکانی پاڵەپەستۆی نزم دابین بکات ، هەروەها دابینکردنی (سێرکت برێکەر و بازباڕو بۆردی دابەشکردنی سەرەکی)، پێویستە بۆردی پێوەرەکان لە دەروازەی بیناکە بێ ، بەڵام ئەگەر نەتوانرا پێوەرەکان لە سەرەتای چوونە ژوورەوەی بیناکە دابنرێت ، ئەوە پێویستە بۆردی دابەشکردن دابین بکات بۆسەرجەم نهۆمەکانی بیناکە بەپێی مواسەفاتی تایبەت کە فەرمانگە دیاری دەکات ئەمەش بەپێی ڕێنماییەکان دەبێت.

ماددەی (٤٢):-

ئەوشوێن و بینایانەی کە سیستەمی ساردی وگەرمی ناوەندی (مەرکەزی) و ئەسانسێر و (مصعد) وپەمپی ئاویان هەبێت ، مەرجە بۆردی دابەشکردنی سەربەخۆ دابنرێت بۆ ئەو ئامێرانە، بەمەبەستی دانانی پێوەری سەربەخۆ، یەکەی بەکارهاتوو لەو پێوەرانەدا وەك پۆلی پیشەسازی مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت.

ماددەی (٤٣):-

ئەگەر پۆلی هاوبەشیی شوێنێك گۆڕدرا، دووبارە پۆلێنی هاوبەشی بۆ دەکرێتەوە بەپێی ئەم ڕێنماییە وگشت خەرجیەکان لەئەستۆی هاوبەش (خاوەن شوێن) دەبێت و هاوبەش بەرپرس دەبێت لەئاگادارکردنەوەی لایەنی پەیوەندیدار لە وەزارەت.

ماددەی (٤٤):-

پێویستە هاوبەش (خاوەن شوێن) ئاگاداری فەرمانگە بکاتەوە لە کاتی گۆڕینی خاوەندارێتی پێکهاتەکە (المرفق) لە یەکێك بۆ یەکێکی دیکە یان لەکاتی گۆڕینی پۆلی هاوبەشیەکە ڕاستەوخۆ دوای جێبەجێ کردنی گواستنەوە یا گۆڕینەکە بەپێچەوانەوە خاوەنی نوێی بیناکە لە هەموو کارێکی یاسایی بەرپرس دەبێت.

ماددەی (٤٥):-

لەکاتی بەکارهێنانی بەشێك لە باڵەخانەیەکی کەرتی تایبەت لەلایەن فەرمانگەیەکی میرییەوە، پێویستە ئەو بەشەی کە فەرمانگەکەی تێدایە هاوبەشیەکەی جیا بکرێتەوە و وەك پۆلی میری مامەڵەی لەگەڵدا بکرێت، واتە جیاکردنەوەی ئەو بەشە لە هاوبەشەکانی دیکەی باڵەخانەکە.

ماددەی (٤٦):-

سەبارەت بەو باڵاخانانەی چەند فەرمانگەیەکی میری تێدایە و ناکرێت تۆڕی کارەباکەی جیابکرێتەوە ، کرێیەکە لەلایەن خاوەن باڵەخانەکە دابین دەکرێت و ئەویش لەگەڵ هاوبەشەکان پاکتاوی دەکات بەپێی پۆلی میری .

ماددەی (٤٧):-

ئەگەر هاوکۆلکەی توانا(Power Factor)ی ئامێرەکانی هاوبەشەکە کەمتر بێت لەو ئاستەی فەرمانگە دیاری کردووە بە (٠,٩)، پێویستە فەرمانگە ئامێری پێویست بۆ بەرزکردنەوەی هاوکۆلکەی توانا بۆ ئاستی پێویست دابین بکات، نرخی هەموو ئامێر و کرێی کار لە ئەستۆی هاوبەش دەبێت.

ماددەی (٤٨):-

ئەگەر فەرمانگە هاوبەشی نوێی لەسەر گۆڕەرێك دانا کە پێشتر بەکرێ درابوو بە هاوبەشێکی تر ئەوە بڕی بەکرێگرتنی ئامێرەکان دابەشی سەر هاوبەشەکان دەکرێت بەیەکسانی ، بەڵام ئەگەر ژمارەی هاوبەشەکانی سەر گۆڕەڕەکە لە (٣) هاوبەش یان زیاتر بوو ئەوە کرێ وەرناگیرێت و ئەو ئامێرانە بە بەرژەوەندی گشتی ئەژمار دەکرێن .

ماددەی (٤٩):-

١- پرۆژەکانی دەستەی وەبەرهێنان بە پێی یاساو رێنمایەکانی پێدانی وزەی کارەبا مامەڵەیان لەگەڵدا دەکرێت.

٢- گوژمەی تێچووی گەیاندنی وزەی کارەبا بۆ پرۆژەکانی نیشتەجێبوونی (مساطحة) و (موڵك) لەئەستۆی خاوەن پرۆژە دەبێت

٣- گوژمەی تێچووی گەیاندنی وزەی کارەبا بۆ پرۆژەکانی (بازرگانی پیشەسازی، کشتوکاڵی) لەئەستۆی خاوەن پرۆژە دەبێت.

٤- کۆمەڵگا نیشتەجێبونەکانی وەبەرهێنان یان (مساطحة) یان (موڵك) چاکردنەوەی تۆڕی کارەبای ناوخۆی کۆمەڵگاکە دەکەوێتە ئەستۆی فەرمانگەی کارەبا لەوکاتەوە کەدیاری کراوە بەگوێرەی گرێبەستی نێوان خاوەن خانووەکان و وەبەرهێنەر یان خاوەن موڵك یان مساطحة یاخود بەگوێرەی گرێبەستی نێوان وەبەرهێنان و وەبەرهێنەر.

بەشی پێنجەم

رێنمایی پێدانی وزەی کارەبا بە شێوەی کاتی

دوای پێشکەشکردنی داواکاری بە بەڵگەنامەی باوەڕ پێکراو بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

ماددەی (٥٠):-

بۆ جێگە و دامەزراوە کاتییەکان :

١- پێشکەشکردنی فۆرمی داواکاریی پێدانی وزەی کارەبا، کە نووسراوی پشتگیری و رەزامەندیی لایەنی پەیوەندیداری هاوپێچ بێت.

٢- دابینکردنی جێگەی گونجاو بۆ پێوەرو سێرکت بریکەر، لە شوێنێك کە فەرمانگە دیاری دەکات بەرەچاوکردنی مەرجی سەلامەتی و خۆپاراستنی پیشەیی و مەرجی تەکنیکی.

٣- لە کاتی دانان ولابردنی کارەبای هاوبەشی کاتی سەرجەم خەرجی کەرەستە و کرێی کار دەکەوێتە ئەستۆی هاوبەشەکە.

ماددەی (٥١):-

پێدانی وزەی کارەبای کاتی بە بیناو دامەزراوە لەقۆناغی جێبەجێکردن:

وزەی کارەبا بە فۆڵتییەی نزم و ناوەند بە شێوەی کاتی دەدرێت بەو پڕۆژانەی کە لە قۆناغی جێبەجێکردندان لەکاتی پێویست وە بەڕەزامەندی فەرمانگە بە ڕەچاوکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە :

١- پێشکەشکردنی فۆرمی تایبەت بە پێدانی وزەی کارەبا کە مۆڵەتی بیناکە یان ڕێپێدانی فەرمی هەبێت.

٢- لەلایەن فەرمانگەوە نۆڕینی بۆ دەکرێت، بەمەبەستی ئاگاداربوون لە بەردەوامی هەبوونی وزەی کارەبای کاتی لە شوێنەکە، کات و بەرواری نۆڕین لەلایەن فەرمانگەوە دیاری دەکرێت و ئەژمارکردنی یەکەی بەکارهاتوو وزەی کارەباکەی لەسەر بنچینەی هاوبەشی لە جۆری فۆڵتییەی نزمەوە بەپێی پۆلی هاوبەشیەکەی دەبێت

٣- هاوبەشەکە سەرجەم خەرجی تێچووی (کەرەستەو کرێی کار) لەکاتی گەیاندنی تەزووی کارەبای کاتی و لابردنی بۆ پڕۆژەکەی لەئەستۆ دەبێت.

٤- نرخەکانی کرێی وزەی کارەبای بەکارهاتوو دیاریکراو دەبێت بە پێی ئامێری دانراو لە پڕۆژەکە بۆ ئەو ماوەیەی کە هاوبەشەکە داوای دەکات بە مەرجێك لە شەش مانگ زیاتر نەبێت وەتوانای نوێکردنەوەی هەبێت بۆ یەك جار بەهەمان ماوە وە لە کاتی پێویستی بە وزەی کارەبا هەبێت وە دەبێت کرێ ی کارەبای پێشەکی بدات بەڵام ئەگەر لە (١٢) دوانزە مانگ زیاتر بێت مەرجە رەزامەندی وەزیر وەربگیرێت.

بەشی شەشەم

ڕێکارە گشتییەکان (الاحکام العامة)

ماددەی (٥٢):-

هاوبەش بۆی هەیە داواکاریەك پێشکەش بکات بەمەبەستی خوێندنەوەی پێوەرەکەی لەدوای دەوامی فەرمی بەرامبەر بە کرێیەکی دیاریکراو بۆ هەر خوێندنەوەیەك، وەك لەخشتەی ژمارە (١) ی هاوپێچ.

ماددەی (٥٣):-

کارەبا نادرێت بەوانەی سەرپێچیان کردۆتە سەر زەوی میری تەنها دوای چارەسەری کێشەی سەرپێچی یەکە بەپێی نووسراوێکی فەرمی لە لایەن شارەوانی یان یەکە ئیداریی یە تایبەتیەکە کە پشتگیریان دەکەن بە پێدانی تەزووی کارەبا.

ماددەی (٥٤):-

هێڵی کارەبا سنووری ئاسۆیی (المحرمات الافقیة) هەیە و کەمترین ڕێپێدانی نزیکبونەوە لێی (سماحات دنیا) هەیە بە پێی فۆڵتیەی هێڵەکە وە لەسەر هاوڵاتیان پێویستە رەچاوی ئەم سنوورە (محرمات)ە بکەن بەپێی هاتوو لە خشتەی ژمارە(٤) ی هاوپێچ لەم ڕێنماییە، بەپێچەوانەوە فەرمانگە هیچ بەرپرسیارەتیەك لەئەستۆ ناگرێت. لەکاتی بەزاندنی ئەم سنوورانە لەلایەن هاوڵاتیانەوە و هیچ مافێکیان نیە داوای قەرەبوو بکەنەوە لەو زەرەرو زیانە مادی و مرۆییەی کە پێیان دەگات بەپێچەوانەوە وەزارەت بۆی هەیە داوای یاساییان لەسەر تۆمار بکات و داوای قەرەبووی زیانەکان بکات.

ماددەی (٥٥):-

پێدانی کارەبا شەرعیەت نادات بە پڕۆژە یان موڵك وە تەنها لەپێناو ڕێگرتن لە زیادە ڕەوی و دزینی کارەبا و بەفیڕۆچونی کارەبا دەبێت.

ماددەی (٥٦):-

سەبارەت بە رووداوەکانی ئاگرکەوتنەوە لە ماڵان وشوێنە بازرگانی یەکان لێپرسراویەتی فەرمانگەی کارەبا تا ئاستی پێوەری کارەبایە و لێکۆڵینەوە لە رووداوەکە دەکرێت لە رێگای لێژنەیەکی تایبەتمەند بۆ دیاریکردنی هۆکارەکانی ئاگرکەوتنەوە.

ماددەی (٥٧):-

نرخەکانی کەل و پەلی تۆڕی کارەبا دەنرخێنرێن بەپێی ئەو نرخانەی کە لە لایەن وەزارەتی کارەباوە دەردەکرێت.

ماددەی (٥٨):-

تەزووی کارەبا دەبڕدرێت لەسەر ئەوانەی کە سەرپێچی لە رێنماییەکانی باش بەکارهێنانی تەزووی کارەبا دەکەن کە وەزارەت دیاری دەکات بۆ ماوەی سێ رۆژ سەرباری وەرگرتنی کرێی بڕین و گەڕانەوەو زیانەکانی کە بەر تۆڕەکە دەکەوێت

ماددەی (٥٩):-

ئەم ڕێنماییانە جێبەجێ دەکرێت لە هەرێمی کوردستان لەدوای (١٠) رۆژ لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) وەکار بەهیچ ڕێنماییەکی تر ناکرێت کە ناکۆك بێت لەگەڵ ئەم ڕێنمایانە.

د.ئاشتی هەورامی

وەزیری کارەبا بە (وەکالەت)

پاشکۆی ژمارە (١)

یەکەم: هاوبەشانی ماڵان و بازرگانی لە ناو سنووری شارەوانییەکان بە فۆڵتییەی نزم.

١- پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- پێشکەشکردنی فۆرمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- نووسراوی پشتگیری لە باجی خانووبەرە کە ژمارەی پارچە زەویەکە لەسەر دیاری کرابێت یان نووسراوی پشتگیری شارەوانی دیاریکراو لەگەڵ مۆڵەتی دروستکردنی بینا وە پێشکەشکردنی نەخشەی بینا کە تیایدا شوێنی پێوەرو گۆڕەر دیاری کرابێت.

ج- پسوولەی کارەبای پێکهاتەیەکی دراوسێی (ئەگەر هەبوو)

٢- پێدانی پارەی کرێی نۆڕین بە پێی بڕگەی(١)ی خشتەی ژمارە(١).

٣- نۆڕین لە لایەن فەرمانگە بۆ دیاریکردنی ژمارەی بلۆك و ژمارەی ئەژمار(رقم الحساب) وە پێویستییەکانی گەیاندنی وزەی کارەبا.

٤- دانی کرێی بەستن وپێداویستیەکانی جێبەجێکردنی گەیاندنی وزەی کارەبا.

٥- تەواوکردنی گەیاندن و پێدانی وزەی کارەبا.

دووەم: هاوبەشانی ماڵان و بازرگانی دەرەوەی سنووری شارەوانی بە ڤۆلتیەی (11KV, 0.4 KV):

١ - پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- پێشکەشکردنی فۆرمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- نوسراوێکی پشتگیری لە سەرۆکی یەکەی کارگێڕی (الوحدة الادارية) ناوچەکە.

٢- جێبەجێکردنی بڕگەکانی (٣ ، ٤ ، ٥) لەخاڵی (یەکەم)ی پاشکۆی ژمارە (١).

سێیەم: پەمپی کشتوکاڵی (ڤۆلتییەی نزم):

١ - پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- پێشکەشکردنی فۆرمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- پێشکەشکردنی مۆڵەتی لایەنی پەیوەندیدار (وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو لەگەڵ پێشکەش کردنی مۆڵەتی فەرمانگەی ئاوی ژێر زەوی).

ج- بەڵێننامە بدات بە نەگۆڕینی پەمپی کشتوکاڵی بە دانەیەکی تری توانای گەورەتر تەنها دوای ئاگادارکردنەوەی فەرمانگەو وەرگرتنی رەزامەندی نووسراو لە لایەنە پەیوەندیدارەکان.

٢- جێبەجێکردنی بڕگەکانی (٣ ، ٤ ، ٥) تایبەت بە پەمپی کشتوکاڵی لەخاڵی (١)ی پاشکۆی ژمارە (١).

٣- دانانی پێوەری پاڵەپەستۆ نزم و پێدانی کارەبا.

چوارەم: وەرشەکانی کار لەناوەوە یان لە دەرەوەی سنووری شارەوانی بە فۆلتییەی نزم:

پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

١- فۆڕمی پێدانی وزەی کارەبا.

٢- مۆڵەتی بینای کارپێکرا و رەزامەندی فەرمانگە پەیوەندیدارەکان لە سنووری شارەوانییەکان و ە نوسراوی رەزامەندی لایەنی یەکەی کارگێڕی بۆ دەرەوەی سنووری شارەوانییەکان وە پێشکەشکردنی نەخشەی بینا کە تیایدا شوێنی پێوەرو گۆڕەر دیاری کرابێت.

٣- پسوولەی کارەبای پێکهاتەیەکی دراوسێی (ئەگەر هەبوو).

٤- ئەنجامدانی نۆڕینی لایەنی تەکنیکی بۆ دیاری کردنی پێویستییەکانی گەیاندنی کارەبا.

٥- دانی کرێی نۆڕین بە پێی خشتەی ژمارە (١).

٦- خەمڵاندنی پێداویستیەکانی گەیاندنی وزەی کارەبا لەلایەن فەرمانگەوە.

٧- دانی کرێی بەستن و جێبەجێکردنی کارەکە.

٨- بەستنی پێوەرو گەیاندنی وزەی کارەبا.

پێنجەم: پەمپی کشتوکاڵی ڤۆڵتییەی ناوەند و بەرز (الجهد المتوسط والعالي).

١- پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- فۆرمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- مۆڵەتی پەمپی کشتوکاڵی رەزامەندی فەرمانگەکانی وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو.

٢- دامەزراندنی وێستگەی دابەشکردن (محطة التوزيع).

٣- دانانی پێوەرو گەیاندنی تەزوی کارەبا.

٤- بڕگەکانی تر هەروەکو لە سێیەم سەرەوە کە تایبەتە بە پەمپی کشتوکاڵی.

شەشەم: کارگەکان بەهەموو جۆرەکانیەوە لە سنووری شارەوانی (ڤۆڵتییەی بەرز و نزم):

١- پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- فۆڕمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- مۆڵەتی بینای کارگەکە لەگەڵ رەزامەندی بەرێوەبەرایەتی گشتی پەرەپێدانی پیشەسازی یان دەستەی وەبەرهێنان لەگەڵ فەرمانگەی ژینگەی پەیوەندیدار و نەخشەی پەسەندکراو کەتیایدا شوێنی گۆرەر و پێوەر دیاریکراو.

٢- بڕگەکانی تر هەروەك لە پێنجەم سەرەوەدا هاتووە

حەوتەم: کارگەکان بەسەرجەم جۆرەکانیەوە لە دەرەوەی سنووری شارەوانی (ڤۆڵتییەی نزم وناوەند و بەرز):

١- پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- فۆڕمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- مۆڵەتی بینای کارگەکە لەگەڵ رەزامەندی بەرێوەبەرایەتی گشتی پەرەپێدانی پیشەسازی یان دەستەی وەبەرهێنان لەگەڵ فەرمانگەی ژینگەی پەیوەندیدار و نەخشەی پەسەندکراو کەتیایدا شوێنی گۆرەر و پێوەر دیاریکراو.

٢- بڕگەکانی تر هەروەك لە پێنجەم سەرەوەدا هاتووە

٣- نووسراوی فەرمی لە لایەنی یەکەی کارگێڕی ناوچەکە.

٤- بڕگەکانی تریش وەك لەشەشەم سەرەوەدا هاتووە.

هەشتەم: گەشت و گوزار

١- پێشکەش کردنی ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە:

أ- فۆرمی پێدانی وزەی کارەبا.

ب- پشتگیری فەرمی بەڕێوەبەرایەتیە گشتییەکانی گەشت و گوزاری ناوچەکە.

ج- پێشکەش کردنی مۆڵەتی کارکردن لە لایەن لایەنە پەیوەندیدارەکان.

٢- بڕگەکانی تری هاتوو لەیەکەم.

پاشکۆی ژمارە (٢)

بۆخەملاندنی وزەی کارەبای بەکارهاتووی هاوبەش لە کاتی هەبوونی سەرپێچی یان لەکاتی پێویستی فەرمانگە بەم خەملاندنە ئەوە خەملاندنەکە بەپێی ئامێرە کارەباییە بەکارهاتووەکانی هاوبەش دەبێت بەمەرجێك بەبەراوردکردن لەگەڵ خەرجی وزەی کارەبای هەمان ماوەی ساڵی رابردوو کەمتر نەبێت بەم شێوەیەی خوارەوە.

یەکەم: ئامێرەکانی بەکارهاتوو لەماڵان:

١- رووناکی: نیوەی ژمارەی گڵۆپەکان ×١٠ کاتژمێر ×٣٠ وات بۆ رۆژێك (رۆژانە).

٢- ساردکەرەوە (سلاجە و هاوشێوەی): (٢٠٠ وات بەتێکڕای ٧ کاتژمێر رۆژانە .

٣- بەفرگر(مجمدە) : (٣٥٠ وات بەتێکڕای ٧ کاتژمێر رۆژانە .

٤- تەلەفزیون: (٢٠٠ وات بەتێکڕای ١٠ کاتژمێر رۆژانە .

٥- کۆمپیوتەر: (١٠٠ وات بەتێکڕای ٦ کاتژمێر رۆژانە .

٦- جل شۆر کە گەرمکەری تێدا بێت: (٢٥٠٠ وات بەتێکڕای ١ کاتژمێر رۆژانە .

٧- جل شۆر بەبێ گەرمکەر: (٢٠٠ وات بەتێکڕای ١ کاتژمێر رۆژانە .

٨- ئوتو: (١٠٠٠ وات بەتێکڕای ١ کاتژمێر رۆژانە .

٩- پانکە: (١٠٠ وات بەتێکڕای ٨ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٥ مانگ لە ساڵەکەدا.

١٠- ١فێنککەرەوە (مبردە) بچووك: (٢٠٠ وات بەتێکڕای ٨ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٥ مانگ .

١١- فێنککەرەوە (مبردە) گەورە: (٣٠٠ وات بەتێکڕای ٨ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٥ مانگ .

١٢- سەتەلایت: (٦٠ وات بەتێکڕای ١٠ کاتژمێر رۆژانە .

١٣- سپلیت ٤ تەن : (٤٥٠٠ وات بەتێکڕای ٦کاتژمێر بۆ ماوەی ٧ مانگ.

١٤- سپلیت و ئێرکۆندیشن ٢ تەن : (٣٠٠٠ وات بەتێکڕای ٦ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٧ مانگ

١٥- ئێرکۆندیشن ١,٥ تەن : (٢٠٠٠ وات بەتێکڕای ٦ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٧ مانگ.

١٦- بۆیلەری گەورەی ئاو: (٣٠٠٠ وات بەتێکڕای ٨ کاتژمێر رۆژانە و بۆ ماوەی ٦ مانگ .

١٧- بۆیلەری بچووکی ئاو : (٢٠٠٠ وات بەتێکڕای ٨ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٦ مانگ.

١٨- گەرمکەرەوە (مدفاءة) گەورە : (٢٠٠٠ وات بەتێکڕای ١٢ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٤ مانگ .

١٩- گەرمکەرەوە (مدفاءة) بچووك : (١٠٠٠ وات بەتێکڕای ١٢ کاتژمێر و بۆ ماوەی ٤مانگ.

٢٠- ئەو ئامێرە کارەباییانەی ناویان نەهاتووە: ماوەی کارکردن و پارەکەی بەتێکڕای کاتژمێری کارکردنی دیاری دەکرێت و دەخەملێنرێت لەلایەن لیژنەی تایبەت.

دووەم: ئەو پێوەرانەی دانراون بۆ پۆلەکانی تر جگە لەماڵان بڕی وزەی کارەبای بەکارهاتوو دیاری دەکرێت، لە لایەن فەرمانگەی تەکنیکی پەیوەندیدار لە بەڕێوەبەرایەتی دابەشکردنی وزەی کارەبا بەپێی خشتەی خەملاندنی باری ئامێرەکان کە لەیەکەم سەرەوەدا هاتووە، وەدەربارەی ئەو ئامێرانەی کەلەخشتەکەدانین خەملاندنەکە بەم جۆرە دەبێت: تواناکەی*١٢(کاتژمێر)*٠,٧٥

سێیەم: بۆ ئەو هاوبەشانەی گۆڕەری تایبەت بەخۆیان هەیە (بۆ گشت پۆڵەکان) بڕی کارەبای بەکارهاتوویان بەشێوەیە دەخەملێنرێت:

تواناکەی* ٠,٧٥ *کات (کاتژمێر) بەلەبەر چاوگرتنی کاتی کارکردنی شوێنەکە کات دیاری دەکرێت بەمەرجێك کاتەکە لە ١٢ کاتژمێر کەمتر نەبێت لە ڕۆژێکدا.

پاشکۆی ژمارە (٣)

ڕێنمایی جێبەجێکردنی پرۆژەکانی وزەی کارەبا لەلایەن وەزارەتەکان و لایەنە پەیوەندیدارەکانی حکومەتی هەرێم.

١- هەر پرۆژەیەك لەلایەن هەر وەزارەتێك یان لایەنێکی دیکە داوا بکرێت، دەبێت بودجەی گەیاندنی وزەی کارەبای پرۆژەکە لەلایەن سوودمەند دابین بکرێت ، ئەم بودجەیەش بەپێی دەرخستەیەك دەبێت کە لە لایەن فەرمانگەی وزەی کارەبای پەیوەندیدارەوە ئامادە دەکرێت بەپێی دوانرخی هەموارکراوی وەزارەت.

٢- هەموو ئەو پرۆژانەی لەلایەن وەزارەتەکانی دیکەو لایەنەکانی تری نەبەستراو بە وەزارەت ئەنجام دەدرێن و پێویستیان بە گەیاندنی وزەی کارەبا یان خزمەتگوزارییەکی دیکەی کارەبا هەبێت وەك (هەڵگرتنەوەی ستوون ، گۆڕینی ڕیڕەوی هێڵ یان فیدەر ، گۆڕانکاری بەمەبەستی نوێکردنەوە ، ڕووناکی ، هتد . .) سەرجەم بودجەی کارەکە لەگەڵ بودجەی گشتی پرۆژەکە لەئەستۆی سوودمەند دەبێت وەکەرەستە کۆنەکان دەبێتە موڵکی فەرمانگەی کارەبای پەیوەندیدار.

٣- نابێت هیچ لایەنێك بەبێ ڕەزامەندی وەزارەتی کارەبا هیچ پرۆژەیەکی کارەبایی لەسەر تۆڕی کارەبا جێبەجێ بکات بە پێچەوانەوە بە پێی یاسا مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت.

٤- کاری چاککردن و ئیشپێکرنی کارە کارەباییەکانی پرۆژەکانی ئەنجامدراو بەپێی ئەم خاڵانەی سەرەوە دەکەوێتە ئەستۆی وەزارەت بەپێی جۆری گرێبەستەکە.

پاشکۆی ژمارە (٤)

پێناسەی (پۆل)ە کانی هاوبەشەکان بەپێی چالاکیەکانیان

یەکەم: پۆلی ماڵان.

ئەو هاوبەشانە دەگرێتەوە کە وزەی کارەبا بەکاردەهێنن و نیشتەجێی ماڵانن لەم جۆرە پێکهاتانەدا:

١-خانوی نیشتەجێبون لەشار و شارۆچکە و گوندەکان.

٢-باڵەخانەکانی نیشتەجێبوون.

٣-کابینەکان.

نرخی وزەی کارەبا بۆ ئەو جۆرە بینایانەی سەرەوە بەم جۆرە دەبێت:

١- ئەو بینایانەی کەپێوەری (سینگل فەیس) و (سێ فەیس)یان هەیە، ئەوە بەپێی ئاستەکانی بەکارهێنانی وزەی کارەبا دەبێت کە بۆ هەر ئاستێك نرخ دیاریکراون.

٢- ئەو بینایانەی کە پێوەریان نیە، نۆڕین ئەنجام دەدرێت بۆ شوێنەکە بەمەبەستی خەمڵاندنی بەکارهێنانی وزە بەپێی ژمارەو جۆری ئامێرە کارەبابیەکان کەبەکار دەهێنرێت لەو بینایەدا، تا ئەو کاتەی پێوەری بۆ دادەنرێت.

٣- ئەو کۆمەڵگا نیشتەجێبونانەی کە یەك پێوەریان هەیە، ئەوە بڕی نرخی یەکەی وزەی کارەبای تۆمارکراو لەخاوەن پرۆژەکە وەردەگیرێت بەو سیستەمەی کە وەزارەت پەیڕەوی دەکات.

پۆلی بازرگانی:

ئەو هاوبەشانە دەگرێتەوە کەتایبەتن بەبەکارهێنانی وزەی کارەبا بۆ بواری بازرگانی کەرتی تایبەت و کەرتی گشتی بەپێی سروشتی چالاکییەکە، وەك لەخوارەوە هاتووە:

١- نوسینگەی بازرگانییەکانی تاك و کۆ.

٢- چێشتخانە و چایخانە و نانەواخانە وشوێنی فرۆشتنی ساردەمەنی و شیرینی و هاوشێوەکانیان لەشوێنە گشتییەکان.

٣- کۆمەڵە و سەندیکا ناپیشەییەکان.

٤- یاریگا و سینەما و بازاڕ و مۆڵ و نۆرینگە پزیشکیەکان و دەرمانخانەکان.

٥- سایلۆکان و کۆگای ساردکەرەوە (ثلاجات) و کۆگاکانی کەلوپەلە جۆراوجۆرەکان.

٦- نوسینگەکانی خزمەتگوزاری پیشەیی، وەك (نوسینگەکانی خانوبەرە ، پارێزەران , ژمێرکاران ، خزمەتگوزاری ئەندازیاری ، پەڕاوگەکان) ، وە هەروەها نوسینگەی دەرهێنانی سینەمایی و دۆبلاج و هۆڵی شانۆگەری و شوێنی بلیارد و سەرتاشخانە و شوێنی جوانکاری و هاوشێوەکانیان.

٧- بەنزینخانە و گۆڕەپانی فرۆشتنی غاز.

٨- باخچەی ساوایان و قوتابخانە و کۆلێژ و زانکۆ تایبەتەکان و یانەوەرزشییەکان و یانەکانی رۆشنبیری و کۆمەڵایەتی و نەخۆشخانە ئەهلییەکان و کەناڵەکانی رادیۆ و تەلەفزیونە ئەهلییەکان.

٩- وەرشەکانی پلاستیکی و ئاسنگەری و ئەلەمنیۆم.

١٠- کۆمپانیاکانی گەیاندن.

١١- وەهەر بەکارهێنەرێکی تری کارەبا کە لە پۆلەکانی تر ئاماژەی بۆ نەکراوە.

پۆلی پیشەسازی:

ئەو هاوبەشانە دەگرێتەوە کەتایبەتن بەبەکارهێنانی وزەی کارەبا بۆ بواری پیشەسازی، کەسروشتی کاریان بریتییە لەگۆڕینی مادە لەدۆخێکەوە بۆ دۆخێکی تر بەمەرجێك مۆڵەتی لایەنە پەیوەندیدارەکانی وەزارەتی پیشەسازی و بازرگانی یان دەستەی وەبەرهێنانی هەبێت، وەئەم بەکارهێنانە دەگرێتەوە:

١- پیشەسازی بچوك:

کەبریتیە لە دروستکردنی شیرینی و بەرهەمە شیرییەکان و خواردنەوەکان و کارگەکانی ئارد وئالیك و پیشەسازی خۆراك و چاپەمەنی و بڵاوکردنەوە و کارگەی ساردەمەنی و قوتوکردن (تعلیب) و هاوشێوەکانیان.

۲- پیشەسازی دەرهێنان و گۆڕین:
وەك پیشەسازی نەوت و خەڵوز و خشت و چیمەنتـۆ و ئاسن و فەرش و جل و بەرگ و پێستەسازی و کەلوپەلی ماڵ و هاوشێـوەکانیان. نرخی ئەم جۆرە هـاوبەشانە پەیوەستە بە ئاستی ڤۆڵـتیەی بەکارهاتوو (400KV, 132KV, 33KV, 11KV , 0.4KV)

پۆلی کشتوکاڵ:

ئەو هاوبەشانە دەگرێتەوە کەتایبەتن بەبەکارهێنانی وزەی کارەبا بۆ بواری کشتوکاڵ و راوکردن وەك (کێڵگەکان، بێستانەکان، ترومپای کشتوکاڵی، سەنتەرەکانی راو، کێڵگەکانی بەخێوکردنی پەلەوەر و ئاژەڵە جیاوازەکان و حەوزی ماسی و شەتلگە) و هاوشێوەی ئەم چالاکییانە بەمەرجێك مۆڵەتی لایەنە پەیوەندیدارەکانی وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو هەبێت.

پۆلی میری:

هاوبەشەکانی دام و دەزگا حکومیەکان دەگرێتەوە کە تایبەتن بەبەکارهێنانی وزەی کارەبا بۆ فەرمانگە میریەکان و بینایەی وەزارەتەکان فەرمانگە نەبەستراوەکان بەوەزارەتەکان و کونسولگەرییەکان و بەشە ناوخۆییە میریەکانی قوتابیان و نەخۆشخانە میرییەکان وشوێنەکانی پەرستن، قوتابخانەکان، وەهەروەها سەندیکاو رێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی, بارەگای حیزبەکان و دام و دەزگاکانیان کە مۆڵەتی فەرمیان هەیە لە حکومەتی هەرێمی کوردستان.

خشتەکان

خشتەی ژمارە (١)

کرێی نۆڕین و بەستانی پێوەر و خزمەتگوزاری پێشکەشکراو بە هاوبەش:

۱- نرخی کرێی نۆڕین

کرێی نۆڕین	
کرێ (دینار)	**چالاکی**
۵۰۰۰	پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری لە سنووری شارەوانییەکان
۱۰۰۰۰	پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری لە سنووری دەرەوەی شارەوانییەکان
۳۰۰۰۰	پۆلی کشتوکاڵی پ.ن
۲۰۰۰۰	پۆلی پیشەسازی پ.ن
۵۰۰۰۰	بۆ هەموو پۆلێك کە پ.ب بێت

۲- نرخی کرێی بەستن

کرێی بەستن	
کرێ (دینار)	**چالاکی**
۱۰۰۰۰	پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سینگل فەیس
۲۰۰۰۰	پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سێ فەیس.
۲۵۰۰۰	پۆلی کشتوکاڵی و پیشەسازی ڤۆڵتیەی نزم.
۴۰۰۰۰	بۆ هەر پۆلێك کە پ.ب.بێت

٣- نرخی بڕین یان گەڕاندنەوەی وزەی کارەبا

کرێی بڕین یان گەڕاندنەوەی وزەی کارەبا	
چالاکی	کرێ (دینار)
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سینگل فەیس	٥٠٠٠
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سێ فەیس.	٧٥٠٠
پۆلی کشتوکاڵی و پیشەسازی ڤۆلتیەی نزم.	١٠٠٠٠
بۆ سەرجەم جۆرەکانی ڤۆلتیەی بەرز.	٢٥٠٠٠

تێبینی: ئەگەر هاوڵاتی ئامادە نەبوو پارەی وزەی کارەبا بدات فەرمانگە لیستی بڕینی وزەی کارەباکەی بۆ دەردەکات بەپێی بڕ و ماوەی نەدانی قەرزەکە. وە دوای دانی ئەم پارەیە لەلایەن هاوبەش ئەوە کرێی بڕین و گەڕاندنەوەی وزەی کارەباکەی لێ وەردەگیرێت بەپێی خاڵی (٣) خشتەی ژمارە(١) ئینجا وزەکەی بۆ دەگەڕێنرێتەوە.

٤- نرخی کرێی گۆڕینی پێوەر(نرخی پێوەر لەسەر هاوبەشە کاتێك فەرمانگە دابینی بکات)

کرێی گۆڕینی پێوەر	
چالاکی	کرێ (دینار)
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سینگل فەیس	٨٠٠٠
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سێ فەیس.	١٥٠٠٠
پۆلی کشتوکاڵی و پیشەسازی ڤۆلتیەی نزم.	٢٠٠٠٠
بۆ سەرجەم جۆرەکانی ڤۆلتیەی بەرز.	٣٠٠٠٠

٥- نرخی کرێی گۆڕینی شوێنی پێوەر

کرێی گۆڕینی شوێنی پێوەر	
چالاکی	کرێ (دینار)
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سینگل فەیس	١٠٠٠٠
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سێ فەیس.	٢٠٠٠٠
پۆلی کشتوکاڵی و پیشەسازی ڤۆلتیەی نزم.	٢٥٠٠٠
بۆ سەرجەم جۆرەکانی ڤۆلتیەی بەرز.	٣٥٠٠٠

٦- نرخی کرێی مۆرکردنەوەی پێوەر

کرێی مۆرکردنەوەی پێوەر	
چالاکی	کرێ (دینار)
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سینگل فەیس	٥٠٠٠
پۆلی ماڵ و بازرگانی و میری سێ فەیس.	١٠٠٠٠
پۆلی کشتوکاڵی و پیشەسازی ڤۆلتیەی نزم.	١٥٠٠٠
بۆ سەرجەم جۆرەکانی ڤۆلتیەی بەرز.	٢٥٠٠٠

تێبینی: تەنها بۆ مۆری خوارەوە ئەم بڕانەی سەرەوە وەردەگیرێت، بەڵام ئەگەر مۆری سەرەوە بوو پێویستە پێوەرەکە لێبکرێتەوە و لەفەرمانگە نۆڕینی بۆ بکرێت وە بەسەرپێچی دادەنرێت بەپێی ئەم ڕێنماییە .

٧- نرخی کرێی گۆڕینی ناوی هاوبەش

کرێی گۆڕینی ناوی هاوبەش	
چالاکی	کرێ (دینار)
گۆڕینی ناوی هاوبەش	٥٠٠٠

٨- نرخی کرێی هێڵ گۆڕین

کرێی هێڵ گۆڕین	
چالاکی	کرێ (دینار)
پێوەری سینگل فەیس	١٥٠٠٠
پێوەری سێ فەیس	٣٠٠٠٠
گۆڕینی ستوون و (H-Pole) ی گۆڕەر	بە پێ دوا نرخی هەموارکراوی وەزارەت
لەبری کوژانەوەی هێڵی ڤۆلتیەی نزمی گۆڕەر بۆ هەر کاتژمێرێك	٢٥٠٠٠
لەبری کوژانەوەی هێڵی ڤۆلتیەی بەرز لەسەر هەر گۆڕەرێك بۆ هەرکاتژمێرێك	٥٠٠٠٠

٩- نرخی کرێی (زیادە قوە)

کرێی (زیادە قوە)	
چالاکی	کرێ (دینار)
هاوبەشی ماڵ	١٥٠٠٠
هاوبەشی بازرگانی و میری	٣٠٠٠٠

١٠- نرخی پێوەر: (نرخی پێوەر بەپێی لیستی هەموارکراوی وەزارەتی کارەبا دادەنرێت ئەگەر پێوەر لەلایەن فەرمانگەوە دابین کرا)

١١- لەکاتی ئەنجامدانی سەرپێچی, سەرپێچیکار بەم شێوەیە مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت:

یەکەم: بۆ جاری یەکەم ئەم دوو جۆرە پێ بژاردنە (غرامە)یە لە یەك کاتدا لەسەر پێچیکار وەردەگیرێت:

أ- بەپێی خەملاندنی کارەبای بەکارهاتوو:

	ماڵان	بازرگانی وگەشت و گوزار	پیشەسازی و کشتوکاڵ و میری
خەملاندنی سەرفیات	خەملاندنی سەرفیات*١,٥	خەملاندنی سەرفیات*٢	خەملاندنی سەرفیات*٣

ب- پێبژاردنی براوە(غرامة مقطوعة) بە (دینار):

پێبژاردن	ماڵان	بازرگانی وگەشت و گوزار	پیشەسازی و کشتوکاڵ و میری
سینگل فەیس	٥٠٠٠٠٠	٧٥٠٠٠٠	
سێفەیس	٧٥٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠
گۆڕەر		١٠٠٠٠*KVA	١٠٠٠٠*KVA

دووەم: بۆ جاری دووەم دەدرێتە دادگا وەك دزینی موڵکی گشتی مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت.

١٢. بۆ ئامێرەکانی وەك گۆڕەر و ستوون و بۆردی دابەشکردن و بۆردی کۆنترۆڵی رووناکی و کێبڵ بە سەرجەم جۆرەکانیەوە یان هەر کەلوپەلێکی دیکە دەبێت زیانەکەی بخەملێنرێت بە پێی دواین نرخی هەموارکراوی وەزارەت.

١٣- کرێی خوێندنەوەی پێوەر (لەسەر داواکاری هاوبەش)

گشت پۆڵەکان بە (دینار)	شوێن
٢٠٠٠٠	سنووری شارەوانی
٣٠٠٠٠	دەرەوەی سنووری شارەوانی

خشتەی ژمارە (٢)

١- نرخی بەکرێدانی ساڵانەی کەلوپەلی کارەبا بۆ ئەو کەلوپەلانەی پێش ئەم ڕێنماییە بە کرێ دراون .

نرخ(دینار)	گۆڕەری KV ١١/٠،٤ ,KV ٣٣/٠،٤	ژ
٧٠٠٠٠	گۆڕەری ٢٥KVA	١
١٤٠٠٠٠	گۆڕەری ٥٠KVA	٢
١٦٠٠٠٠	گۆڕەری ٦٣KVA	٣
٢٠٠٠٠٠	گۆڕەری ١٠٠KVA	٤
٢٥٠٠٠٠	گۆڕەری ١٦٠KVA	٥
٣٠٠٠٠٠	گۆڕەری ٢٥٠KVA	٦
٤٠٠٠٠٠	گۆڕەری ٤٠٠KVA	٧
٥٠٠٠٠٠	گۆڕەری ٦٣٠KVA	٨
٧٠٠٠٠٠	گۆڕەری ١٠٠٠KVA	٩
٩٠٠٠٠٠	گۆڕەری ١٦٠٠ KVA	١٠

تێبینی: ئەگەر گۆڕەرەکە جۆری (کیوسك) بوو ئەوە ڕێژەی (٪١٠) نرخی کرێکە زیاد دەبێت.

٢- بۆردی سێرکت برێکەر بۆ وزەوی نزم

نرخ (دینار)	قەبارەی سێرکت (ئەمپێر)	ژ
٢٠٠٠٠	١٠٠	١
٣٠٠٠٠	٢٥٠	٢
٤٠٠٠٠	٤٠٠	٣
٥٠٠٠٠	٦٣٠	٤
٧٠٠٠٠	١٠٠٠	٥

٣- وێستگەی مۆبایل (متنقلە)

نرخ (دینار)	وێستگەی مۆبایل (متنقلە)	ژ
٦،٣٠٠،٠٠٠	وێستگە بە قەبارەی ١٠ MVA	١
٩،٤٥٠،٠٠٠	وێستگە بە قەبارەی ١٥ MVA	٢
١٢،٦٠٠،٠٠٠	وێستگە بە قەبارەی ٢٥ MVA	٣

تێبینی :

١- لە کاتی دانانی گۆڕەری جیاواز کە لە خشتەکەدا ئاماژەی پێنەدراوە وەك (ئەو گۆڕەرە کە بە هەوا سارد دەکرێتەوە و ڕۆنی تێدایە و گڕ ناگرێت)، نرخی کرێکەی بەپێی MVA بۆی ئەژمار دەکرێت.

٢- پێدانی سێرکت برێکەری وزەوی نزم لە ڕێگای فەرمانگەی پەیوەندیدار دەبێت و ئەگەر دەست نەکەوت بەپێی ڕێنماییەکانی فەرمانگە و سیفاتی تەکنیکی پەیڕەوکراو لە لایەن هاوبەشەکەوە دابین دەکرێت.

خشتەی ژمارە (٣)

کرێی پشکنینی(فحص) ئامێرەکانی کارەبا

ژ	جۆری ئامێری کارەبای	نرخ(دینار)
١	گۆڕەر (سەرجەم قەبارەکانی) لە فەرمانگەکە	١٠٠٠٠٠
٢	گۆڕەر (سەرجەم قەبارەکانی) لە شوێنی کار	٢٠٠٠٠٠
٣	سێرکت بریکەر بۆ وزەی نزم لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
٤	سێرکت بریکەر بۆ وزەی نزم لە شوێنی کار	٢٥٠٠٠
٥	سێرکت بریکەر بۆ وزەی بەرز لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
٦	سێرکت بریکەر بۆ وزەی بەرز لە شوێنی کار	٢٥٠٠٠
٧	یەك نموونە ڕۆنی گۆڕەر لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
٨	یەك نموونە ڕۆنی گۆڕەر لە شوێنی کار	٢٥٠٠٠
٩	پێوەری ١Ø لە فەرمانگە	١٥٠٠
١٠	پێوەری ١Ø لە شوێنی کارە	٣٠٠٠
١١	پێوەری ٣Ø لە فەرمانگە	٥٠٠٠
١٢	پێوەری ٣Ø لە شوێنی کار	١٠٠٠٠
١٣	پێوەری ٣Ø لەگەڵ نیشاندەری هێزی بەرز لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
١٤	پێوەری ٣Ø لەگەڵ نیشاندەری هێزی بەرز لە شوێنی کار	١٥٠٠٠
١٥	C.T لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
١٦	C.T لە شوێنی کار	٢٥٠٠٠
١٧	V.T لە فەرمانگە	١٠٠٠٠
١٨	V.Tی لە شوێنی کار	٢٥٠٠٠

خشتەی ژمارە (٤)

بڕی کەمترین ڕێپێدانی دووری لەسنووری هێڵی کارەباوە

جۆری بەربەست	کەمترین ڕێپێدانی کارەبا بە ستوونی (متر)				کەمترین ڕێپێدانی کارەبا بە ئاسۆیی (متر)			
	١١ ک.ڤ و ٠,٤ ک.ڤ	٣٣ ک.ڤ	١٣٢ ک.ڤ	٤٠٠ ک.ڤ	١١ ک.ڤ و٠,٤ ک.ڤ	٣٣ ک.ڤ	١٣٢ ک.ڤ	٤٠٠ ک.ڤ
١- زەوی سروشتی								
أ- زەوی چۆڵ	٦	٦	٦	٨,٢٥	١٠	٢٥	٥٠	٥٠
ب-زەوی ئاوەدان	٧	٧	٧		١٠	١٥	٣٠	٥٠
٢- ڕێگا و هێڵی شەمەنەفەر								
أ-ڕێگای سەرەکی	٨	١٠	١٠	١٠		٦٠	٧٥	١٠٠
ب-ڕێگای لاوەکی	٧,٥	٨,٥	٩,٥	١٠		٥٠	٥٠	١٠٠
ت-هێڵی شەمەنەفەر	٨	١١,٥	١١,٥	١٥		٥٠	٥٠	٥٠
٣- هێڵی کارەبا								
أ-هێڵی ٤٠٠ ک.ڤ.	٥	٥	٥	٥	–	٥٠	٥٠	٥٠
ب-هێڵی١٣٢ ک.ڤ.	٣	٣	٣	٥	–	٣٠	٣٠	٥٠
ت-هێڵی٣٣ ک.ڤ.	٢	٢,٥	٣	٥	–	١٥	٣٠	٥٠
پ-هێڵی ١١ ک.ڤ.	١,٥	٢	٣	٥	–	–		
٤- هێڵی تەلەفون								
٥- بۆری نەوت	٧,٥	٨	٩	١٠	–	١٠٠	١٠٠	١٠٠

٦- وێستگەکانی بەرهەمە نەوتیەکان	٧	٧	٧	١٠	–	١٥	٣٠	٧٥
٧- پەرینەوە لە ئاو و جۆگەل ئاوییەکان بەرزترین ئاستی ئاو أ-کەشتیەوانی ب- نا کەشتیەوانی	١٢,٥ ٧	١٢,٥ ٧	١٢,٥ ٧	١٤,٧٥ ٩,٢٥	– –	– –	– –	– –
٨- باڵەخانەکان	٣,٥	٣,٥	٥	٦,٧٥	١	٣,٥	–	–
٩- دار و درەخت	٢	٢,٥	٥	٦,٧٥	–	–	–	–

خشتەی ژمارە (٥)

کرێی کارەبای کار پێکراو لە ئێستادا (خشتەی نرخی کارەبا)

١- جۆری ماڵان

#	سەرف کردنی لە ماوەی مانگێك kwh	یەکەی سەرف کردن لە مانگێك بە kwh	نرخی کارەبا بە دینار
١	١ – ٤٥٠	٤٥٠	١٥
٢	٤٥١ – ٩٠٠	٤٥٠	٢٠
٣	٩٠١ – ١٥٠٠	٦٠٠	٣٥
٤	١٥٠١ – ٢١٠٠	٦٠٠	٦٠
٥	٢١٠١ – ٣٠٠٠	٩٠٠	٧٥
٦	٣٠٠١ – ٥٠٠٠	٢٠٠٠	١٥٠
٧	٥٠٠١ – بەسەرەوە	....	٢٠٠

٢- جۆری بازرگانی (١٣٠) دینار بۆ هەر یەك (kwh) .

٣- جۆری پیشەسازی

#	سەرف کردنی لە ماوەی مانگێك بەkwh	نرخی کارەبا بە دینار	تێبینی
١	٠,٤ KV	١٢٠	بە پێ ی نوسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژ. ١٣٩٣ لە بەرواری ٢٠١٥\١٢\٢٢
٢	١١ KV	١٠٠	
٣	٣٣ KV	١٠٠	
٤	١٣٢ KV	١٠٠	

تێبینی : سەبارەت بە نرخی بەکار هێنانی کارەبا لە پۆلی پیشەسازی بە پێ ی بەکار هێنان ئەو نرخانەی سەرەوە پەیرەو دەکرێت نەوەك بە پێ ی پێدانی ڤۆڵتیە ، واتە ئەگەر بەکار هێنانی پێکهاتە پیشەسازیەکە(0.4KV) ئەوا بە نرخی (١٢٠) دینار دەبێت بۆ هەر (kwh)ێك بێ رەچاو کردنی جۆری ڤۆڵتیەی پێدراو بە سەرچاوەی پێدانی کارەبا، بەڵام ئەگەر هاتوو پێکهاتەکە جۆری بەکار هێنانی ڤۆڵتیەی سەروی (0.4KV) هەبوو ئەوا وەك نرخی (11KV) مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت واتە (١٠٠) دینار بۆ هەر (Kwh)ێك وەهەروەها ئەگەر جۆری بەکارهێنانی ڤۆڵتیە لە پێکهاتە پیشەسازیەکە سەروی (11KV) ئەوا وەك نرخی (33KV) کە لە خشتەی سەرەوەدا هاتووە مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت وەهەروەها بە هەمان شێوە بۆ ڤۆڵتیەی سەروتر.

٤- جۆری کشتوکاڵی (٣٠) دینار بۆ هەر یەك .

٥- جۆری میری (١٥٠) دینار بۆ هەر یەك (kwh) .